

Dosarul nr. 3ra-185/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

06 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Ion Druță
Mariana Pitic
Maria Ghervas

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Valentina Zaporojcenco și Irina Balina, reprezentate de avocatul Viorel Chetrușca, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Balina și Valentina Zaporojcenco cu privire la obligarea furnizării informației și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Banca Națională a Moldovei, s-a casat integral hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a pronunțat o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă:

La 27 noiembrie 2017 Irina Balina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea furnizării informației, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că, la 09 octombrie 2017 a depus o somație de plată, în care, printre altele, s-a solicitat „să fie eliberate copii autentice de pe actele BNM (a entităților subordonate), potrivit cărora a fost instituită administrarea specială a BC „Banca Socială” SA, inclusiv rapoartele recepționate de BNM, despre premisele instituirii „administrării speciale”, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea BC „Banca Socială” SA (2013-2015), dar și de pe Hotărârile Consiliului de administrație al BNM nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr.17 din 10 septembrie 2015.

A susținut că, pârâtul nu a răspuns la somație/petiție/solicitare, ceea ce constituie nerespectarea intenționată a dreptului fundamental privind accesul la informație.

Totodată, a invocat că, prin încălcarea dreptului privind accesul la informație i s-a cauzat și un prejudiciu moral în mărime de 1000 lei care solicită de a fi reparat din contul pârâtului.

În drept, reclamanta a invocat prevederile Legii privind accesul la informație și

Legii contenciosului administrativ.

În acest context, reclamanta a solicitat să fie obligată Banca Națională a Moldovei să ofere copii autentice de pe actele BNM (a entităților subordonate), potrivit cărora a fost instituită administrarea specială a BC „Banca Socială” SA, inclusiv rapoartele recepționate de BNM, despre premisele instituirii „administrării speciale”, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea BC „Banca Socială” SA (2013-2015), dar și de pe Hotărârile Consiliului de administrație al BNM nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, încasarea din contul pârâtului a prejudiciului moral de 1000 lei și cheltuielile de judecată.

La 27 noiembrie 2017 Valentina Zaporojcenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea furnizării informației, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 09 octombrie 2017 a depus o somație de plată în care printre altele s-a solicitat „să fie eliberate copii autentice de pe actele BNM (a entităților subordonate), potrivit cărora a fost instituită administrarea specială a BC „Banca Socială” SA, inclusiv rapoartele recepționate de BNM, despre premisele instituirii „administrării speciale”, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea BC „Banca Socială” SA (2013-2015), dar și de pe Hotărârile Consiliului de administrație al BNM nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015.

A notat că, pârâtul nu a răspuns la somație/petiție/solicitare, ceea ce constituie nerespectarea intenționată a dreptului fundamental privind accesul la informație.

A solicitat să fie obligată Banca Națională a Moldovei să ofere copii autentice de pe actele BNM (a entităților subordonate), potrivit cărora a fost instituită administrarea specială a BC „Banca Socială” SA, inclusiv rapoartele recepționate de BNM, despre premisele instituirii „administrării speciale”, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea BC „Banca Socială” SA (2013-2015), dar și de pe Hotărârile Consiliului de administrație al BNM nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015 și încasarea din contul pârâtului a prejudiciului moral de 1000 lei și cheltuielile de judecată.

Prin încheierea din 29 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a conexas cauza civilă nr. 3-1140/17 intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Zaporojcenco împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la asigurarea accesului la informație la cauza civilă nr. 3-1135/17 intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Balina împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la asigurarea accesului la informație, pentru a fi examinate într-un singur proces.

Prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial acțiunea depusă de Irina Balina și Valentina Zaporojcenco, s-a obligat Banca Națională a Moldovei de a elibera Irinei Balina și Valentinei Zaporojcenco informația solicitată în baza cererilor din 09.10.2017, cu anonimizarea informațiilor cu privire la datele cu caracter personal, dacă astfel de date se conțin în acestea, s-a încasat de la Banca Națională a Moldovei în beneficiul Irinei Balina și Valentinei Zaporojcenco, a câte 4000 lei, pentru fiecare, cu titlu de cheltuieli de judecată-asistență juridică; În rest cererea de chemare în judecată, s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Banca Națională a Moldovei, s-a casat hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Irina Balina și Valentina Zaporojcenco împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea furnizării informației, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

La 26 decembrie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Valentina Zaporojcenco și Irina Balina, reprezentate de avocatul Viorel Chetrușca, au declarat recurs împotriva deciziei din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, recurentele au reiterat circumstanțele expuse în fața instanțelor ierarhic inferioare, insistând că, reclamantele au pretins asigurarea accesului la informație și obligarea eliberării actelor, prin care sunt vizate nemijlocit, deoarece prin hotărârea Consiliului de administrare al BNM nr. 253 din 30 noiembrie 2014, au fost instituite interdicții în privința mijloacelor financiare ale reclamantelor.

Totodată, recurentele au notat că instanța de apel a denaturat esența factologică și de drept a speței, astfel că, trimiterea la art. 36 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, este ilegală, atâta timp cât noțiunea respectivă este una străină și nepertinentă pentru speța dată, iar, reclamantelor această normă nu le este opozabilă.

În acest context, recurentele au solicitat casarea deciziei din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii primei instanțe.

La 14 februarie 2019 Banca Națională a Moldovei a depus referință la recursul declarat de Valentina Zaporojcenco și Irina Balina, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 03 octombrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la dosar lipsesc.

În acest sens CtEDO a admis faptul că instituirea unor termene pentru sesizarea instanței este o cale de realizarea a unei bune administrări a justiției, cu condiția ca impunerea acestora să nu lezeze dreptul de acces la justiție în substanța sa. De aceea, Curtea a constatat că impunerea unui termen de recurs care să curgă de la data pronunțării hotărârii, pe care părțile nu o cunosc întotdeauna, și de la data depunerii hotărârii la grefa instanței care a pronunțat-o este dovada unui formalism excesiv care a condus la anularea, în substanță, a posibilității reclamantului de a sesiza o instanță.

Astfel, luând în considerare cele menționate, se consideră că cererea dedusă judecății a fost declarată în termenul legal de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială

sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valentina Zaporojcenco și Irina Balina, reprezentate de avocatul Viorel Chetrușca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recursat.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO

(hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Valentina Zaporojcenco și Irina Balina, reprezentate de avocatul Viorel Chetrușca, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Valentina Zaporojcenco și Irina Balina, reprezentate de avocatul Viorel Chetrușca, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Ion Druță

judecătorii

Mariana Pitic

Maria Ghervas